

Notat

Miljøministeriet
Miljøstyrelsen

Organisation & Jura
J.nr.
Ref. Morim

Til Folketingets Europaudvalg og Folketingets Miljøudvalg om afgivelse af indlæg i EU-Domstolens sag C-71/14, East Sussex County Council mod The Information Commissioner m.fl.

1. Indledning

First-tier Tribunal, der er en britisk domstol, har forelagt EU-Domstolen to præjudicielle spørgsmål, herunder et, der har til formål at få klarlagt, hvorledes miljøoplysningsdirektivets artikel 5, stk. 2, skal fortolkes, navnlig om et gebyr, som opkræves for udlevering af en særlig type miljøoplysninger, kan omfatte en del af omkostningerne til vedligeholdelse af en database, som den offentlige myndighed anvender i forbindelse med besvarelsen af anmodninger om sådanne oplysninger, samt faste personaleomkostninger henset til kravet om, at gebyrets størrelse ikke må overskride et "rimeligt beløb".

2. Sagens faktiske omstændigheder og juridiske problemstilling

Sagen vedrører en tvist mellem Information Commissioner m.fl. og East Sussex County Council om lovligheden af størrelsen på de gebyrer, East Sussex County Council opkræver for at udlevere ejendomsoplysninger, herunder miljøoplysninger.

East Sussex County Council, som er sagsøger i sagen, administrerer det søgesystem, som indeholder nogle af de efterspurgte oplysninger, andre oplysninger findes i papirform og atter andre fremskaffes bl.a. mundtligt fra andre afdelinger. Property Search Group, som er en af de sagsøgte i sagen, er et franchisenetværk for private virksomheder, der driver forretning ved at indhente og sælge oplysninger til f.eks. advokater i forbindelse med ejendomshandler.

I den konkrete sag var gebyret for udlevering af en række oplysninger, som omfattede miljøoplysninger, på 17 GBP. Gebyret var beregnet på grundlag af oplysninger om, hvor meget tid der var blevet brugt på vedligeholdelse af databasen og på at fremskaffe besvarelser af anmodninger om oplysninger. Den timetakst for hver medarbejder, som indgik i beregningen, omfattede foruden lønomkostninger også et beløb til dækning af faste omkostninger, f.eks. udgifter til varme, el og interne tjenester såsom personaleafdeling og uddannelse.

I EU-retten er adgangen til miljøoplysninger bl.a. reguleret i miljøoplysningsdirektivet. Det fremgår af miljøoplysningsdirektivets artikel 5, stk. 2, at "De offentlige myndigheder kan opkræve et gebyr for at udlevere miljøoplysninger, men gebyrets størrelse må ikke overskride et rimeligt beløb". Der findes ikke i reglerne nogen definition af "rimeligt beløb". Efter artikel 5, stk. 3, skal der udarbejdes en liste over disse gebyrer.

Af direktivets 18. betragtning i præambelen fremgår, at ”De offentlige myndigheder bør kunne kræve et gebyr for at udlevere miljøoplysninger, men et sådant gebyrs størrelse bør være rimelig. Dette indebærer, at gebyret som hovedregel ikke må overstige de faktiske omkostninger ved tilvejebringelse af det pågældende materiale. Krav om forudbetaling bør begrænses. I konkrete tilfælde, hvor offentlige myndigheder udleverer miljøoplysninger på et kommercielt grundlag, og hvor det er nødvendigt for at kunne sikre den fortsatte indsamling og udgivelse af sådanne oplysninger, betragtes et markedsbaseret gebyr som rimeligt; der kan kræves forudbetaling...”[understregning indsæt].

Den forelæggende ret finder det godtgjort, at der ikke var noget element af overskud eller fortjeneste ved det opkrævede gebyr. Den forelæggende ret finder endvidere under henvisning til bl.a. betragtning 18 til miljøoplysningsdirektivet, at begrebet ”et rimeligt beløb” i artikel 5, stk. 2, ikke kun er begrænset til direkte omkostninger, men også kan omfatte arbejdstidsomkostninger i forbindelse med behandlingen af en anmodning om oplysninger. Den forelæggende ret finder endelig, at en offentlig myndighed kan kræve et fast standardgebyr for at besvare specifikke anmodninger om oplysninger, som er baseret på gennemsnitlige omkostninger.

3. Den danske regerings interesse i sagen

Regeringen afgiver indlæg i denne sag, idet EU-Domstolens svar kan få betydning for fortolkningen af miljøoplysningslovens § 5, der giver hjemmel til at opkræve betaling for miljøoplysninger.

Sagen kan ligeledes have væsentlig betydning for Geodatastyrelsens salg af søkort og udlevering af matrikulære måloplysninger. Geodatastyrelsen er efter dansk ret forpligtet til at tage brugerbetaling for bl.a. søkort og andre marine produkter. Styrelsens indtjening på søkortområdet dækker 50-60 % af styrelsens udgifter til at fremstille søkort. Der er fuld brugerbetaling for udlevering af matrikulære måloplysninger (som evt. vil blive anset for at indeholde miljøoplysninger).

Der er givetvis andre områder med udlevering af miljøoplysninger, hvor sagen ligeledes kan have væsentlig betydning.

I EU-Domstolens dom i sag C-217/97, Kommissionen mod Tyskland, der vedrørte det tidligere miljøoplysningsdirektiv, udtalte Domstolen, at det dagældende kriterium om, at gebyret ”skulle holdes inden for rimelige grænser” skulle fortolkes således, at det ikke hjemler mulighed for, at en medlemsstat kan overvælge alle de omkostninger, herunder indirekte omkostninger, der faktisk påføres det offentlige som følge af en søgning efter oplysninger, på den, der indgiver en anmodning om oplysninger.

Regeringen ønsker imidlertid, særligt under henvisning til ordlyden af direktivets artikel 5, stk. 2, og under henvisning til 18. betragtning til direktivet, der er ny set i forhold til dommen i sag C-217/97, at få fastslået, at medlemsstaterne har en bred margin for at fastlægge størrelsen af de gebyrer, der opkræves for udlevering af miljøoplysninger. Der argumenteres således for, at der kan opkræves faktiske omkostninger for *udlevering* af miljøoplysninger, men at der også i visse situationer er mulighed for at indregne yderligere omkostninger eller et egentligt markedsbaseret gebyr, f.eks. når miljøoplysningerne stilles til rådighed via salg af søkort.